

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXVI. Idem probatur ex eo, quòd summus Pontifex à nemine iudicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

negant, eum non posse iudicari in causis temporalibus. Est enim commune omnibus absolutè Principibus, vt nullum agnoscant superiorem in negotiis temporalibus. Loquimur ergo de Pontifice ratione solius Pōtificatus; ac dicimus eum, etiamsi ditionem temporalem nullam haberet, non posse vlllo modo iudicari in terris ab vlllo Principe Christiano, siue seculari, siue Ecclesiastico; neque ab omnibus simul in Concilio congregatis.

Obseruandum est SECUNDO, duos fuisse errores de hac re. Vnum eorum, qui docuerunt, Pontificem posse ab Imperatore iudicari, puniri, deponi; si non fungatur rectè suo munere. Ita quondam Marsilius de Padua apud Ioannem de Turrecremata, lib. 4. summæ de Ecclesia, part. 2. cap. 37. quem errorem prolixè refellit idem auctor lib. 2. cap. 93. & seq. Alter est error N I L I, in suo libro de primatu, qui Pontificem non quidem à Principe seculari; sed tamen à Concilio Episcoporum iudicari & puniri posse, contendit. Porrò Calvinus lib. 4. Instit. cap. 7. §. 19. & ceteri huius temporis hæretici, vtrumque errorem simul coniungunt; & tam Principum, quàm Episcoporum iudicio, Pontificem Romanum subiiciunt.

Obseruandum est TERTIO, rationem præcipuam, cur Papa iudicari non possit, esse, quia Princeps est Ecclesiæ totius; & proinde superiorem in terris non habet: nam quia summus Princeps est Ecclesiæ, non potest iudicari ab vlllo Ecclesiastico Antistite: & rursus, quia Respublica Ecclesiastica spiritualis est; ac proinde maior ac sublimior, quavis Respublica temporali: propterea summus Princeps Ecclesiæ dirigere & iudicare potest summum Principem Reipublicæ temporalis; non autem ab eo dirigi, aut iudicari debet, nisi rectus ordo, & ipsa rerum natura peruertatur. Hæc, inquam, est ratio primaria; & vt Scholæ loquuntur, à priori: tamen, quia hæc ratio assumit id, quod in tota hac disputatione probare nitimur; videlicet Romanum Pontificem Principem esse totius Ecclesiæ: idcirco hac, & similibus rationibus prætermittis, ex testimonio Conciliorum, Pontificum, Imperatorum, ac Doctorum Ecclesiæ demonstrabimus; Romanum Præsulem iudicari non posse: vt inde confirmemus primariam nostram thesim; quæ est, Romanum Pontificem Caput & Principem esse Ecclesiæ vniuersæ.

Probatur ergo **PRIMO** ex Conciliis; In Concilio SANCTAE SEDIS dicunt Patres: *Prima sedes à nemine iudicabitur*. fert hæc verba ex isto Concilio Nicolaus in epist. ad Milanem. Item in Concilio ROMANO sub Syluestro CONCILII Episcoporum, can. vlt. *Neque ab Augusto, neque à Rege, neque ab omni Clero, neque à populo iudicabitur prima*. Huius decreti meminit idem Nicolaus in epist. ad Milanem. Item in Synodo ROMANA sub Sixto III. cap. primus dictum: *Non licet in Pontificem sententiam dicere*. Sixtum, qui accusabatur, respondisse: *Et si in meo arbitrio iudicet, an non iudicet; tamen non abscondatur Secreta*.

CUM DIOSCORVS Episcopus Alexandrinus in Synodo II. Ephesina Leonem I. iudicare, & damnare ausus esse hoc factum exhorruit Catholica Ecclesia; vt Concilium Oecumenicum in epist. ad Martianum & Valentinianum ratatores; & in altera ad ipsum Leonem, quæ habetur ad eundem Concilij, scripserit; se damnasse Dioscorum in causis: sed præcipuè, quod in primam sedem sententiam re præsumpisset. In Concilio V. sub Symmacho, recitatur verbum Ennodij Diaconi, in quo inter alia scriptum est: *rum hominum causas Deus voluit per homines terminari. Sedis istius Præsulem, suo sine quaestione reservauit*.

Concilium ROMANVM sub Adriano Papa II. canones habet referuntur in VIII. Synodo, act. 7. sic ait: *Romanum Pontificem de omnium Ecclesiarum Præsulibus iudicasse legimus de eo vero quenquam iudicasse, non legimus. Quod sancto & legitimo iudicio intelligendum est. Et Concilium ipsum act. 10. can. 21. asserit, non licere vlli terreno Principi, Patriarchas, & imprimis Romanum. Deniq; in Concilio LEVITANO, canone 19. puniuntur grauissimè Clerici, qui Imperatore iudicari volunt. Si ergo Imperator Clericos iudicare non poterat; quantò minus Pontificem?*

SECUNDO, probatur ex testimoniis Pontificum. GREGORIUS in epist. ad Anastasium Imperatorem: *Duo sunt, Imperator Auguste, quibus principaliter mundus hic regitur: auctoritas sacra Pontificum; & Regalis potestas. In quibus magis grauius est pondus Sacerdotum; quantò etiam propriis actibus in diuino sunt reddaturi examinationem. Non est ergo ex illorum te pendere iudicio; non illos ad tuam posse referre*.

Voluntatem. GREGORIVS lib. 9. epist. 39. ad Theodistam : *Si B. Petrus, inquit, cum à fidelibus culparetur, auctoritatem, quam in sanctam Ecclesiam acceperat, attendisset; respondere poterat, et pastorem suum oves reprehendere non auderent.* NICOLAUS I. in epistola ad Michaëlem : *Satis, inquit, evidenter ostenditur, à seculari potestate nec ligari prorsus, nec solui posse Pontificem; id est, nec damnari, nec absolui.* INNOCENTIUS III. in epistola ad Imperatorem, quæ habetur cap. Solitæ, tit. de maioriâ, docet hoc idem ex professo. Et in ferm. 2. de consecrat. Pontif. Similiter BONIFACIVS VIII. in extrauaganti, Vnam sanctam. Et IOANNES XXII. in extrauaganti, Licet iuxta doctrinam Apostoli.

TERTIO, probatur ex confessione Imperatorum. Nam de Constantino scribit Ruffinus lib. 10. histor. cap. 2. eum noluisse Episcopos iudicare; sed dixisse, se potius ab Episcopis iudicari debere. Similis est confessio Basilij Imperatoris in oratione, quam habuit ipse in fine VIII. Synodi. Et inter cetera monet omnes laicos, in quorum ordine se antè posuerat; ne velint iudicare iudices, aut pascere suos pastores. Denique, Nicolaus in epistola ad Michaëlem, multis allatis testimoniis, probat, pios Imperatores nunquam Pontificibus imperasse; sed obsecrasse solum vt Patres, si quid ab eis fieri voluissent.

Accedant POSTREMO sanctorum Doctorum pauca testimonia. AMBROSIVS in oratione de tradendis Basilicis : *Bonus, inquit, Imperator intra Ecclesiam est, non supra Ecclesiam.* Certè si non est supra Ecclesiam, multò minus supra Ecclesiæ Patrem & Pastorem.

GREGORIVS NAZIANZENSIS in oratione, qua se excusat; quòd tam diu ab Ecclesiastica functione se abstinerit : *Vos, inquit, oves, nolite pascere pastores, neque super terminos eorum eleuemini. Satis enim est vobis, si rectè pascimini; nolite iudicare iudices; nec leges feratis legislatoribus.* Ac ne putet, à Gregorio excipi Imperatores; audi quid idem Doctor dicat in oratione ad ciues timore percussos, & Principem irascentem : sic enim alloquitur Imperatorem : *Num vocem suscipitis liberam? Et quod lex Christi vos mea potestate, meoque subiecit tribunali? Imperamus enim Et ipsi, addo, Et imperio*

et 5 perio

perio maiori & perfectiori. Suscipe igitur vocem liberum scio te ouem esse gregis mei, &c.

S. BERNARDVS in epistola ad Conradum Imperatorem Legi, inquit, omnis anima potestatibus sublimioribus inest. Quam sententiam cupio vos custodire in exhibenda sententia Petri Vicario, sicut ipsam & vobis & vultis ab omni vari imperio. BONIFACIUS Martyr apud Gratianum finct. 40. canon. Si Papa, de Romano Pontifice loquitur, Cunctos iudicaturus à nemine est iudicandus. Denique 60 de sancto Victore, parte 2. de Sacramentis: Spiritus testas, inquit, iudicat terrenam; ipsa vero à Deo prima instituta est, & cum deniat, à solo Deo iudicari potest.

CAPVT XXVII.

Soluuntur argumenta Nili.

SUPEREST, vt argumenta soluamus. Primum deinde Caluini; postremo, quæ ex veteribus patribus, Ioannes de Turrecremata, & alij attulerunt. Sed antequam argumenta Nili proponerem, auctorem monendum censuimus, ne Illyrici interpretationem fidat. nam cum alibi; tum in hoc præcipue capitulo semel deprauat verba Nili. Sit exemplo initium huius Nilus sic habet: ὅτι δὲ πάντας ἀναρχίμων αὐτὸς ὡς ἀναρχίμεται, τὸ το καὶ ψευδῶς, καὶ τοῖς τῶν ἀποστόλων ὡς συμβαίνει. hoc est; Quod autem omnes iudicant, à nullo iudicetur; id & falsum est, & moribus Apostolorum non conuenit. ILLYRICVS autem sic reddidit: Quod blasphemus aduersarij; Papam omnes iudicare, ipsum vero à nemine iudicari debere; nomine ac Vanitate & mendacio plenissimum & ab Apostolorum æquabilibus, modestisq; canonibus omnino dissonat. At certe, Blaterant, non est in Græco. Et Nilus simpliciter falsum dicit, Illyricus, pro sua facilitate, Vanitate & mendacio plenissimum esse, ait. Denique Mores Apostolorum, fideiis interpretes, Æquabiles & similes canones Apostolorum, reddidit. Nec aduertit id contentis verbis pugnare. Nam probaturus Nilus quod exerat, non canones, sed facta Apostolorum recenset.